

Metsävaratietojärjestelmän ja metsäsuunnittelun tutkimus- ja kehittämishjelma (MSU) 2007–2010

Tutkimusohjelma, Metla

Metla/Erkki Oksanen & Essi Puranen

METLA

metsä • tieto • osaaminen • hyvinvointi

Metsävaratietojärjestelmän ja metsäsuunnittelun tutkimus- ja kehittämishohjelma (MSU)

Tausta ja haasteet

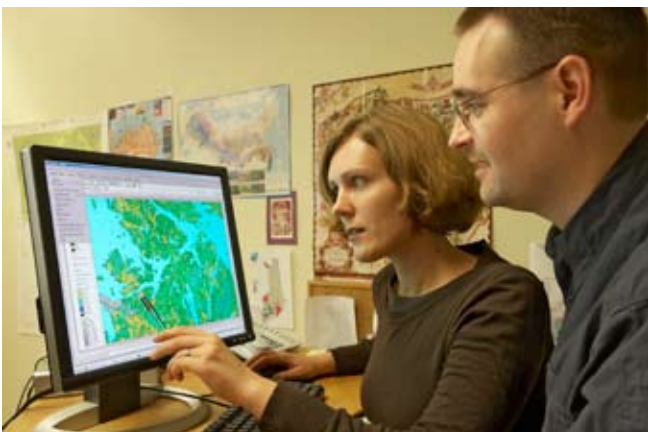
Metsätalouden suunnittelu on metsien käyttöä ja hoito- ja keuhkon päätöksenteon tukemista, jossa yhdistetään päätösvaihtoehtoja ja niiden seurauksia kuvaava informaatio tavoitteisiin.

Suuralueittaiset eri omistajaryhmiä koskevat metsien tuotanto- ja käyttömahdollisuuksien tarkastelut esimerkiksi alueellisia ja kansallisia metsä- ja suojeluohjelmia varten tehdään valtakunnan metsien inventointiin (VMI) perustuvilla tiedoilla. Yhtiöiden, valtion ja yksityisten metsänomistajien metsätaloussuunnittelu perustuu metsikkötietoihin.

Yhtiöiden metsien käytön ja hoidon suunnittelu sekä valtion metsien luonnonvara-, alue-ekologinen, hoidon ja käytön sekä toimenpiteiden suunnittelu perustuvat kunkin organisaation omaan - ja omia metsiä koskevaan - tosiaikaiseen metsävaratietokantaan.

Suurin osa Suomen metsistä, noin 14 miljoonaa hehtaaria metsätalousmaata, on yksityismetsiä. Metsäkeskukset keräävät yksityismetsistä kattavat ja tasalaatuiset metsikkötiedot tasaisin, yleensä 10–15 vuoden välein. Pyrkimys vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen Suomen metsätalouden uusia haasteita ovat muun muassa globalisaatio ja jatkuvat kustannustehokkuuden kehittämisvaatimukset sekä niiden yhteensovittaminen toimijoiden ja yhteiskunnan erilaisiin tarpeisiin. Puunhankinnasta ja metsien hoidosta huolehtivat toimijat pyrkivät kustannustehokkuuteen logistiikkaa kehittämällä, mikä puolestaan edellyttää ajan tasalla olevia metsävaratietoja. Metsänomistajat tarvitsevat tietoa järkevistä ja tehokkaista tuotanto- ja käyttömahdollisuuksista metsissään. Hallintoviranomaiset etsivät tehokkaita politiikkakeinoja huolehtiakseen yhteiskunnan pitkän aikavälin tavoitteista.

Metsäsuunnittelun vaikuttavuutta ja suunnittelun lähtötietojen tuottamisen kustannustehokkuutta voidaan parantaa. Esimerkiksi satelliittikuviin ja maastomittauksiin perustuva ns. monilähdeinventointi (MVMI) on ajantasainen ja hinnaltaan edullinen strategisen suunnittelun tietolähde suuraluetasolla.

Korkearesoluutioinen kaukokartoitustieto (digitaaliset ilmakuvat ja laserkeilausaineistot) on kokeiluhankkeissa yhdistetty maastomittauksen kanssa metsikkökohtaisen tiedon tuottamiseksi.

Myös suunnittelun vaikuttavuuden kehittämiseen on hyvät mahdollisuudet, koska metsänomistajille on tarjolla aikaisempaa laajempi valikoima palveluja. Esimerkiksi metsänhoitoyhdistykset, jotkut metsäyhtiöt sekä metsäpalveluyrittäjät ovat liittäneet metsänomistajapalveluihinsa myös erilaisia suunnittelupalveluita. Ohjelman tavoite

Ohjelma tukee metsätalouden suunnittelun sekä suunnittelutehtävissä tarvittavien metsävaratietojärjestelmien kehittämistä eri organisaatioissa kahdella painopistealueella:

- alueellisissa seuranta-, suunnittelu- ja edistämistehtävissä sekä niissä tarvittavan alueellisen metsävaratiedon ylläpidossa
- metsänomistajien metsänhoidon ja puukaupan suunnittelun päätöstyössä ja siinä tarvittavan metsikkötiedon jatkuvassa ylläpidossa.

Tutkimusteemat

Ohjelman kohteena ovat muun muassa:

- Erilaisissa suunnittelutehtävissä tarvittavien tietojen tuottamisen toimintomallit, joissa yhdistetään suunnitteluorganisaation omat metsävaratietojärjestelmät, muiden toimijoiden metsäaineistot sekä tieto- ja viestintäteknologian sovellukset tapauskohtaisesti, kustannustehokkaasti ja käyttövaltuuksien mukaisesti.

- Metsäsuunnittelun tuotteiden ja palvelujen tarjoaminen metsänomistajille asiakaslähtöisesti ja markkinatalouden pelisäännöillä.

Toiminta ja resurssit

Ohjelma ei sisällä uusia hankkeita, vaan muodostuu tutkimusryhmien ja käytännön toimijoiden verkostosta. Ohjelman keskeisenä tavoitteena on edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja näin lisätä tutkimus- ja kehitystyön kustannustehokkuutta.

Ohjelman toiminta on synkronoitu maa- ja metsätalousministeriön konserniohjelman Ajantasaisen metsävaratiedon tuottaminen ja hyödyntäminen kanssa. Ohjelma on verkostoitunut myös kansainvälisesti järjestämällä seminaareja ja tapahtumia sekä tutkijavaihtoja ja -vierailuja.

Ohjelmakoordinaation tarjoaa verkostolle tukipalveluita erilaisiin vuorovaikutusmuotoihin kuten

- * keskusteluun ajankohtaisista asioista (ohjausryhmätyöskentely, teemaseminaarit, synteesit)
- * hankkeita koskevien tietojen löytämiseen (hankeportaali, uutiskirjeet/tiedotteet)
- * tietojen jalostamiseen eri kohderyhmien tarpeisiin (kokeilu- ja demonstraatiohankkeet, kohderyhmille räätälöidyt tapahtumat ja lehtiartikkelit).

Lisätietoja

Professori Mikko Kurttila
Metsäntutkimuslaitos - Metla
PL 68, 80101 JOENSUU,
puh 010 211 3262,
mikko.kurttila@metla.fi